

Tematizace manželství v prózách Anny Lauermannové-Mikschové (Felixe Tévera)

Střed zájmu

Anna Lauermannová-Mikschová (1852–1932)

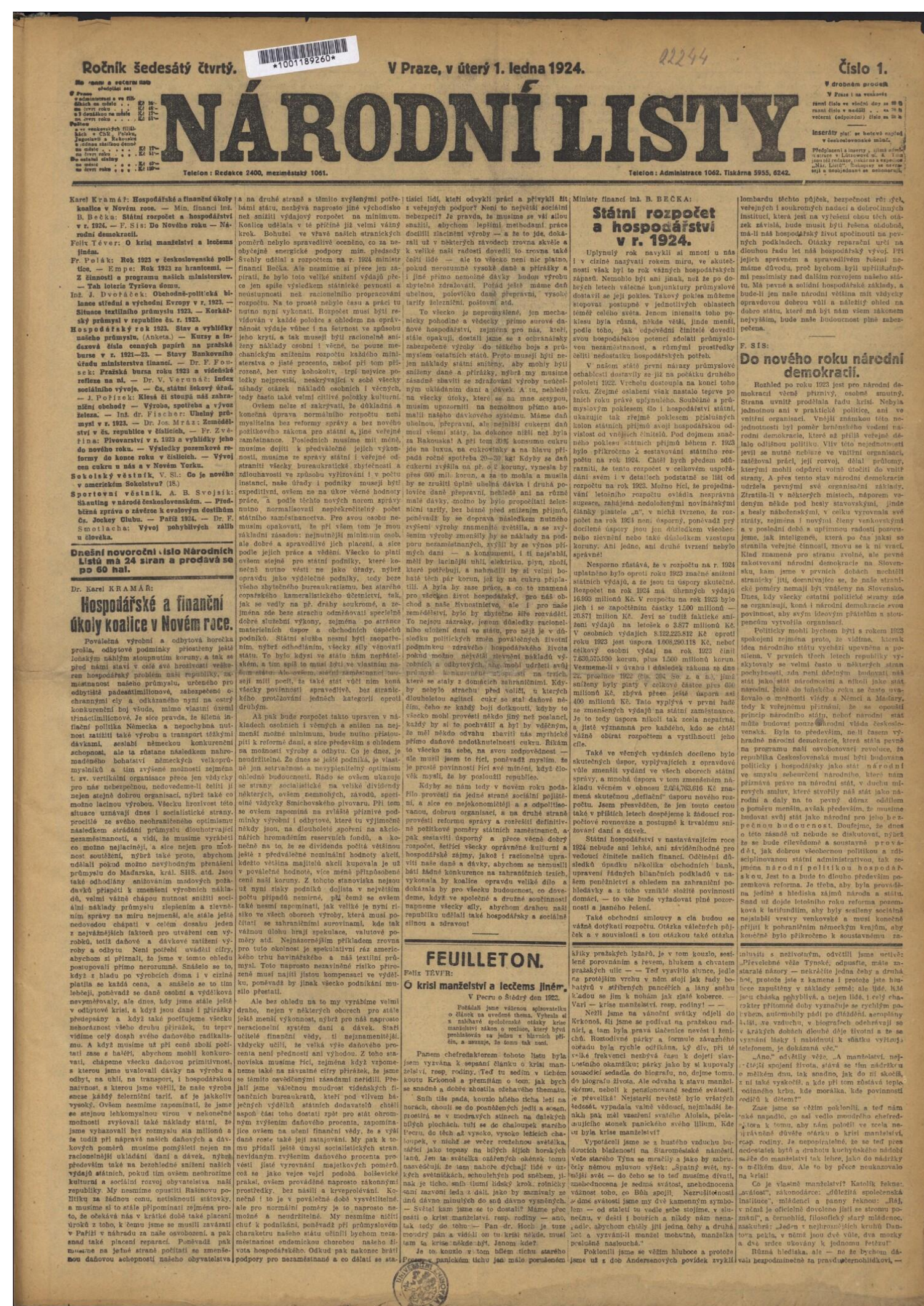
- organizátorka prvního českého literárního salonu, který vznikl na počátku 80. let 19. stol. (její deníky, dochované z let 1872 až 1929, jsou důležitým historicko-literárním pramenem, obrazem prostředí, v němž se pohybovala);
- spisovatelka, jejíž dílo, většinou publikované pod mužským pseudonymem **Felix Téver**, zahrnuje pestrou paletu žánrů od povídek, románů, divadelních her přes črty a úvahy až k memoárům;
- emancipovaná a inteligentní žena, které se navzdory konvencím a jistému společenskému znemožnění podařilo uniknout z nešťastného manželství a dosáhnout **rozlučky** (propagátorka zákona o rozvodu).

Cílem

- Komplexně zachytit literární tvorbu Felixe Tévera v zrcadle kritických reakcí, které nám mohou pomoci proniknout k počátkům formování vlastní ženské identity a pospolitosti;
- ucelení obrazu Anny Lauermannové-Mikschové, jež zatím byla více vnímána jako organizátorka a hostitelka literárního salonu než jako spisovatelka.

Metodika

- Shromáždění a analýza literárního díla vydaného knižně i časopisecky (deníky ponechány stranou);
- východiskem interpretace genderová perspektiva – vztah muže a ženy, postavení ženy ve společnosti, stereotypy, předsudky, předem určené role (milénka, manželka, matka); nevydařené manželství jako spouštěcí mechanismus tvůrčí činnosti;
- průzkum a reflexe dobové kritické recepce tvorby Felixe Tévera;
- pozornost soustředěna i na širší společenský rozměr v rámci formování emancipačních snah v českém vlasteneckém prostředí.

Obr. 1 Titulní strana *Národních listů* z 1. 1. 1924, v níž vyšel fejeton Anny Lauermannové *O krizi manželství a leccems jiném* (zdroj: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk>)

Základní otázky

- Jsou problémy, které Felix Téver ve svých prózách zachytil, stále aktuální? Mají co říci dnešnímu čtenáři?
- Do jaké míry společenské a soukromé vlivy (např. přátelství s Marií Červinkovou-Riegrovou či Juliem Zeyerem, láska k Itálii aj.) utvářely jeho tvorbu?
- Je hodnocení literární kritiky výsledkem konvenčního přístupu, tedy hlediskem „mužského kánonu“?

Téma manželství – příklady

- **Papírový koník** (In: Povídky, knižně 1894) – překonání nevěry, vzájemné nepochopení manželů pramení z nedostatečné komunikace a důvěry, které pomůže odhalit rodinný přítel;
- **U Božího oka** (In: U Božího oka a jiné povídky, knižně 1919) – mladá žena zostuzena svým snoubencem, přesto mu zůstává věrná do doby, než se ukáže, že skutečně prahne pouze po penězích, stěžejní postavou je matka → dějová linka podobná románu *Rozum a cit* Jane Austenové;
- **Manželské štěstí** (Zlatá Praha, 1919) – příběh stárnoucího mládence a mladé vdovy, činy jsou mocnější než slova;
- smysl pro detail, jemné zachycení psychologie postav a schopnost empatie, již proniká k jádru věci a dokáže zachytit to v životě podstatné = takto lze charakterizovat způsob psaní Felixe Tévera.

Kontakt:

Mgr. Kateřina Kubanová
Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, Katedra českého jazyka a literatury
Hradecká 1227/4
500 11 Hradec Králové
e-mail: katerina.kubanova@uhk.cz

Použitá literatura:

1. LAUERMANNOVÁ-MIKSCHOVÁ, A., RIEDLBAUCHOVÁ, T., ed. a FARKOVÁ, E., ed. Z deníků Anny Lauermannové-Mikschové. 1. vyd. Praha: Památník národního písemnictví, 2014. 416 s. Depozitář. Dokumenty. ISBN 978-80-87376-02-7
2. RUTTE, M. Portrét z mizejících dob. Život a dílo Anny Lauermannové-Felixe Tévera. Praha: Julius Albert, 1934.
3. RUTTE, M., SCHEINPFLUG, K. (red.) O bábušce: na památku paní Anny Lauermannové (Felixe Tévera). Praha: Kruh přátel, 1935.
4. TĚVER, F. Manželské štěstí. Zlatá Praha 36, 1919, 21. 5., 4. 6., 18. 6., 2. 7., č. 35–36, 37–38, 39–40, 41–42, s. 273, 274, 295, 296, 307, 308, 310, 324, 326, 327.
5. TĚVER, F. O krizi manželství a leccems jiném. Národní listy 1924 (64), č. 1, s. 1–2.
6. TĚVER, F. Povídky. V Praze: Tiskem a nákladem J. Otty, 1894.
7. TĚVER, F. U Božího oka a jiné povídky. V Praze: Nákladem České grafické akc. společnosti „Unie“, 1919.